

Bijlage 6. Leidraad voor een klasgesprek

Van zodra medeleerlingen op de hoogte zijn van een suïcide(poging) binnen de klas, is een klasgesprek aangewezen. Het klasgesprek moet zo snel mogelijk plaatsvinden en voorbereid en geleid worden door een vertrouwde figuur; bijvoorbeeld de klastitularis, leerlingbegeleiders en/of het CLB van de school.

Het is belangrijk in het klasgesprek te benadrukken dat zelfdoding plaatsvindt in *een toestand van lijden* en dat deze mensen door dit lijden geen andere uitweg meer zagen. De leerkracht moet deze boodschap duidelijk overbrengen en zich zoveel mogelijk onthouden van eigen oordelen. Vandaar het belang om dit gesprek voor te bereiden met derden.

Het is zinvol bij de leerlingen te bevragen wie eventueel op de hoogte was van de plannen van de leerling. Met deze leerlingen is het aangewezen gesprekken te voeren waarin hun eventuele schuldgevoel tot uiting kan komen. Je kunt vragen stellen zoals: “Hebben jullie signalen opgevangen? Wist iemand dat hij/zij zich niet goed voelde, problemen had?”.

Maak ruimte voor de eerste reacties van alle leerlingen. Die kunnen erg uiteenlopend zijn (o.a. verdriet, kwaadheid, onbegrip, schuldgevoelens, angst,...). Kader deze reacties als “normaal”, behorend bij een rouwproces.

Emoties kun je ruimte geven op maat van de klasgroep via een gesprek, neerschrijven, tekenen, schilderen in de klas, in een stille ruimte, in kleine groepjes of individueel.

Lang blijven stilstaan bij suïcide als thema is niet aangewezen. Probeer het gesprek te verruimen naar geestelijke gezondheid, omgaan met problemen en de emoties en gedachten die momenteel leven. Je kunt hierbij gebruikmaken van de tips Nok Nok (www.noknok.be) en materiaal verkrijgen bij het Lokaal Gezondheidsoverleg (zie www.vlaamselogo's.be).

Enkele handvatten die je de leerlingen kunt meegeven:

- Wat als je het moeilijk hebt? Wat kun je dan doen? Wat kun je doen als je signalen van medeleerlingen opvangt?
- Bij wie kun je terecht (familie, vrienden,...)?
- Bij wie kun je terecht in de school? Overloop mogelijkheden tot hulpverlening en geef uitleg. Het is zeer belangrijk om in dit gesprek mogelijkheden te bieden voor leerlingen die het moeilijk hebben. De leerlingen moeten duidelijk weten bij wie ze wanneer terecht kunnen. Bij voorkeur is dit iemand van de school zelf (een vertrouwensleerkracht of CLB-medewerker) die, indien nodig, overleg kan plegen met externe hulpverleners. De drempel naar hulpverlening is voor jongeren vaak bijzonder hoog en het helpt als het eerste aanspreekpunt een vertrouwd gezicht is.

Praktisch:

- Geef praktische info over het verdere verloop van de dag en de komende dagen
- Vertel dat alle ouders via een brief op de hoogte gebracht worden van de feiten.
- Geef hen de gelegenheid om anekdotes en herinneringen aan de overleden

leerling uit te spreken of op te schrijven. Dit kan eventueel in een herdenkingsschrift of via een bepaalde methodiek of ritueel.

Na de activiteit moet het schoolpersoneel alert blijven voor eventuele problemen (Zie luik 1: vroegdetectie en -interventie). Het gebeurt dat leerlingen met emotionele problemen bang zijn en in de toekomst zelf een poging ondernemen. Deze leerlingen kunnen zich vergelijken met de leerling die een suïcidepoging ondernam: "X heeft een suïcide(poging) gedaan. Mijn problemen zijn nog erger dan die van X, dus waarom zou ik dat dan niet doen?". De confrontatie met suïcidaliteit van medeleerlingen maakt jonge mensen erg bang en onzeker. Ze stellen zich heel wat vragen.